

UČEBNÍ OSNOVY

Vzdělávací oblast: **Jazyk a jazyková komunikace**
Vyučovací předmět: **Německý jazyk**

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět **Německý jazyk** přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytuje živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Začlenění digitálních technologií do vyučovacího předmětu Cizí jazyk poskytuje nové možnosti všem aktérům, tedy učitelům i žákům. Rozšiřují možnosti osvojení cizího jazyka a rozvíjení digitální gramotnosti prací s digitalizovanými daty různého typu (číselná, textová, zvuková, obrazová, multimediální data). Digitální technologie napomáhají rozvíjet jazykové dovednosti žáků, a to nejen v oblasti recepce, ale i produkce. Digitální technologie v cizích jazycích podporují aktivní využívání osvojovaného jazyka, komunikaci v daném jazyce a vedou žáka k tvořivému využití jazyka, čímž žáka motivují a vyvolávají pocit, že jazyk je k užitku. Zvládnutí cizího jazyka při současném využívání digitálních technologií usnadňuje žákům orientaci v online prostředí, umožňuje lepší přístup k informacím a dovoluje navazovat kontakty v širokém spektru, čímž je umožněna vyšší mobilita žáků a jejich všestrannější a rychlejší orientace v současném světě.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v oblasti směřuje k:

- chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa, a tedy jako významného sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace

- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání
- k vyhledávání a zpracování informací, samostatnému vyhledávání a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje
- k dalšímu digitálnímu zpracovávání, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a vytváření digitálního obsahu, případně bez opory o jiné zdroje (např. vlastní video nebo prezentace vlastních fotografií)
- k uvědomování si existence autorského zákona a k osvojování si zvyku uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů
- k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků
- k využívání odpovídajících čtenářských strategií vhodných pro digitální čtení a k práci (čtení) v prostředí elektronické obrazovky (posouvání řádků, stránek) a k další práci s textem a informacemi
- k práci s klávesnicí pro další cizí jazyky, k formulování písemného vyjádření různými formami

1. Společné výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí

Výuka předmětu přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení:

- učitel ve výuce prezentuje různé způsoby přístupů ke studiu jazyka a žáka vede k jejich využívání
- učitel vede žáka k hledání souvislostí u jazykových struktur a slovní zásoby, kde je to možné, využívá srovnání s mateřštinou
- učitel vede žáka k sebekontrolě, k sebehodnocení a k práci s chybou
- při výuce vytvářejí učitel takové situace, v nichž má žák radost z učení pro samotné učení a pro jeho další přínos
- učitel vede žáky k tomu, aby si byli vědomi možnosti využití znalosti cizího jazyka v budoucnosti v osobním i pracovním životě
- vedeme žáky ke sledování jejich pokroku při používání vhodných online nástrojů (např. Evropské jazykové portfolio) a motivujeme je k využívání těchto nástrojů k dosahování vyšších úrovní podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky

Kompetence k řešení problémů:

- učitel poskytuje žákovi prostor k samostatnému řešení jazykových problémů i k jejich různým řešením
- ve výuce jsou simulovány modelové situace, se kterými se žák může setkat v praktickém životě, se kterými si bude muset i při omezené znalosti cizího jazyka umět poradit (psaní dopisů na různá témata, rozhovory v různých kontextech, poslech neznámých mluvčích atd.)

- neustálou práci s texty, kterým ne vždy beze zbytku rozumí, či obsahují neúplné věty i odstavce, se žák učí zacházet s nekompletními informacemi, je veden k nutnosti domýšlení, hledání souvislostí a smyslu
- učitel žáka vede k vyhledávání, třídění a využití informací ze všech možných zdrojů (slovníky, mluvnické příručky, Internet, média, mezipředmětové vztahy)

Kompetence komunikativní:

- rozvoj komunikativní kompetence je obsažen v samé podstatě předmětu, dovednosti spojené s čtením, poslechem, mluvením a psaním rozvíjejí učitelé u žáka standardními metodami výuky cizího jazyka
- v rámci konverzace učitel kultivuje u žáka schopnost vyjádření vlastního názoru a jeho obhájení, stejně tak jako umění naslouchat názorům druhých a tolerovat odlišnosti
- při práci s jazykovým materiálem vede učitel žáka k přesnosti, k nacházení podstatných informací a rozvíjejí jeho interpretační schopnosti
- usilujeme o podporu komunikativních dovedností žáků prostřednictvím různých digitálních technologií, vedeme žáky k využívání programů, aplikací a webových stránek pro osvojování slovní zásoby a správné výslovnosti
- motivujeme žáky k aktivnímu vyjádření jejich názoru a komentáře, popřípadě reakci na názory jiných v modelových situacích na sociálních sítích prostřednictvím digitálních technologií

Kompetence sociální a personální:

- párovým a skupinovým řešením úkolů v hodinách žáci rozvíjejí své schopnosti spolupracovat
- vzájemnou pomocí se žák učí úctě a respektu k míře schopností a nadání druhých

Kompetence občanské:

- učitel vede se žáky debaty a diskuse na aktuální témata, během nichž žáci obhajují své názory
- v rámci konverzace vede učitel žáka k tomu, aby vyjádřil svůj názor, aby zaujal stanovisko k problémům společenským, sociálním i kulturním

Kompetence pracovní:

- žák je veden k zodpovědnému přístupu při plnění svých povinností, k dodržování stanovených pravidel
- specifický charakter učení jazyka rozvíjí u žáků schopnost soustavné práce s dlouhodobými cíli

Kompetence digitální:

- klademe důraz na osvojení cizího jazyka při současném využívání digitálních technologií, učíme žáky vyhledávat informace v daném cizím jazyce a tyto informace vyhodnocovat a dále zpracovávat

2. Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

OSV 1 Rozvoj schopností poznávání – cvičení pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium

OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace – vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia

OSV 4 Psychohygienu – dobrá organizace času, hledání pomoci při potížích

OSV 5 Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity

Sociální rozvoj

OSV 6 Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem

OSV 7 Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy; empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc;

OSV 8 Komunikace – dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); dialog; komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.);

OSV 9 Kooperace a kompetice – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (vedení a organizování práce skupiny);

Morální rozvoj

OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu,

VMS Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

VMS 1 Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; události v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích;

VMS 2 Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa; evropské symboly; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů

VMS 3 Jsme Evropané – klíčové mezníky evropské historie

MkV Multikulturní výchova

MkV 2 Lidské vztahy – důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy);

MkV 4 Multikulturalita – specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání

3. Učební plán předmětu

	1. stupeň						2. stupeň				
ročník	1.	2.	3.	4.	5.	celkem	6.	7.	8.	9.	celkem
Německý jazyk	-	-	-	-	-	-	-	3	3	3	9

Poznámky k učebnímu plánu

V předmětu **Německý jazyk** je realizován obsah vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace**. Výuka probíhá v odborné učebně, k dispozici jsou dvě počítačové učebny s výukovými programy.